

0 INFORMACE, INFORMAČNÍ SYSTÉM, POČÍTAČ

4 roviny výkladu

- (1) **informatická** definice informačních procesů, doklady a jejich oběh, algoritmy, ...
- (2) **implementační** datové prvky, datový model, modelování informačních procesů na počítači, ...
- (3) **právní** právní normy státní správy a jejich dopad na ISSS
- (4) **filosofická** proč právě tak a ne jinak

0.1 Informace

Co je informace?

Má fyzikální podstatu?

Maxwellův démon transformuje informaci na energii (rozděluje molekuly plynu na rychlé a pomalé). Ale jen *zdánlivě!* Využívá k tomu energii světla!

Informace fyzikální podstatu *nemá*, musí ji ale mít její *uložení a šíření*.

Matematicky: Míra nepravděpodobnosti nějakého jevu je mírou informace o tom že jev nastal. (1-informace=*entropie*)

Fyzikálně: entropie nezadržitelně roste => tepelná smrt vesmíru. ALE to platí jen v uzavřené soustavě! (Maxwellův démon pomocí informace snižuje entropii – ale není v uzavřené soustavě, odněkud musí přicházet světlo).

Filosoficky: Informace je pojem *těžce definovatelný, relativní – nutno jej posuzovat ve vztahu ke konkrétnímu subjektu resp. systému kterému je určena*.

Její míru je možno ji posuzovat z různých hledisek:

- *matematického (čistě kvantitativního)*: míra nepravděpodobnosti jevu – číselně vyjadřuje množství informace v dané zprávě;
je to míra absolutní;
relativní množství informace na jedno písmeno průměrného textu snižuje květnatost jazyka
- *kvalitativního (významového, sémantického)*: v jaké míře zpráva zvětšuje informovanost subjektu příjemce
- *pragmatického*: jakou má zpráva pro subjekt příjemce hodnotu

Shrnutí. Informaci nese nějaká zpráva přijatá účelově konajícím subjektem příjemce. Pro stanovení jejího množství (míry) pro tento subjekt je nutno především vyhodnotit:

- srozumitelnost zprávy pro subjekt příjemce (tj. jeho schopnost extrahovat ze zprávy informaci kterou nese),
- vztah této informace (obsahu zprávy) k účelu jeho konání,
- pravděpodobnost (míru předvídatelnosti) informace ve zprávě obsažené
- čas ve kterém subjekt zprávu dostal (s předstihem , již pozdě),
- množství dalších stejně účelově jednajících subjektů, kteří zprávu se stejnou informací obdrželi.

Závěr. *Nezbývá nám než vystačit s intuitivním chápáním předmětu našeho výkladu – informace. To nás ale nemusí trápit, platí to pro velkou většinu oborů: exaktními metodami směřujeme k řešení intuitivně definovaných problémů.*

0.2 Informace a data

Data jsou již exaktnějším pojmem: jsou to konkrétní hodnoty nějakého abstraktně definovaného atributu, jako kupř..

- výška
- váha
- plocha

- rodné číslo
- pohlaví
- stav

ale, aby to nebylo tak jednoduché, též i nestrukturované shluky dat, jako

- text bakalářské práce
- text smlouvy
- fotografie

Sama data žádnou informaci neobsahují, ta vzniká až doplněním nějaké relace mezi nimi, kupř. do zprávy:

subjekt s rodným číslem 111111/111 má výšku 187 cm.

Poznámka. Ani shluky dat v principu žádnou informaci neobsahují – pokud nevím že daný obrázek je skutečně něčí fotografií, žádnou informaci z něho „nevyčtu“.

Data jsou strukturována do *entit*, což jsou předem stanovené množiny atributů popisujících instance (výskyty) nějakého objektu nebo jevu.

0.3 Informační systém (IS)

Jako všechny při všech předchozích pokusech o definice má i tento pojem mnoho různých významů. Informačním systémem je nazýván kupř. i systém směrovek a cedulek ve městě.

To v našem výkladu za informační systém považovat určitě nebudeme.

Mezi jednoduché určitě patří definice ze skript B. Melichara Textové informační systémy:

IS (informační soustava) je systém, který umožňuje účelné uspořádání sběru, uchování a poskytování informací.

Obsažnější definici najdeme v zákoně **365/2000 Sb.** o informačních systémech veřejné správy:

IS je funkční celek nebo jeho část zabezpečující cílevědomou a systematickou informační činnost. Každý informační systém zahrnuje data, která jsou uspořádána tak, aby bylo možné jejich zpracování a zpřístupnění, a dále nástroje umožňující výkon informačních činností.

Tyto definice, zcela správně, bezprostředně nespojují IS s počítačem. Ovšem zákon **256/1992** o ochraně osobních údajů jde dál, blíže svému cíli:

IS je funkční celek zabezpečující cílevědomé a systematické shromažďování, zpracovávání, uchovávání a zpřístupňování informací. Každý informační systém zahrnuje informační základnu, technické a programové prostředky, technologie a procedury a pracovníky.

Novela 101/2000, rušící tento původní zákon, se definici IS pro jistotu vyhnula a hovoří jen o zpracování osobních údajů.

Norma **ČSN ISO 2382** definuje IS jako:

Systém zpracování informací spolu s návaznými organizačními prostředky, např. personálem technickými i finančními prostředky; takový systém získává a distribuuje informace.

I když IS je předmětem tohoto výkladu a jeho definice je jedním z úkolů státní správy, nebudeme už citovat definice další (je jich bezpočet).

0.4 Počítač

Počítač bychom mohli definovat takto:

Počítač je zařízení na ukládání, předávání a mazání dat. Na základě v datech uloženého algoritmu a požadavku uživatele je schopen

- vytvářet data nová,
- prezentovat informace o uložených datech.

Při prezentaci informací počítač obvykle podstatně redukuje celkovou informaci v něm potenciálně obsaženou. Např.

- ze známek všech studentů (*data*) vypočte (*algoritmus*) a zobrazí (*prezentace*) známku průměrnou (*informace*)
- na požadavek (otázku) jakou průměrnou známku má UČO 12345 odpoví: 2,1
- na požadavek (otázku) zda diplomová práce D1 byla opsána z diplomové práce D2 odpoví: ANO

Poznámka. Nově vytvářenými daty mohou být i nové či modifikované algoritmy – tedy počítač se může učit.

V návaznosti na uvedené definice IS bychom mohli říci, že počítač je zařízení na technickou realizaci (implementaci) IS.

1 STÁTNÍ SPRÁVA

Opírá se o pojmy **stát** a **právo**.

1.1 Co je stát

Je dán

- (a) územím s přesně vymezenými hranicemi
- (b) společenstvím lidí, přenášejícím na stát
 - monopol na **pěči** o společné (veřejné) zájmy (statky) a ochranu některých zájmů soukromých
 - monopol legitimního (legitimní=oprávněný) fyzického **násilí** za účelem ochrany společných i soukromých zájmů

Všem jiným skupinám nebo jednotlivcům přiznává právo na násilí stát.
Politika=úsilí (boj) o podíl na této moci (a povinnosti).

Veřejný statek: je nedělitelný a z jeho spotřeby nelze nikoho vyloučit

1.2 Co je právo

Právo definuje tyto společné zájmy a prostředky státu na jejich (násilnou) ochranu.

Může vycházet

- (a) z přirozenosti člověka - přirozené právo
- (b) ze zákonodárce (státu) - právní pozitivismus

ad (a) dnes opuštěno

ad (b) Zákonodárce může každé pravidlo povýšit na zákon.

Otázky morální nebo etické oprávněnosti (legitimity) jsou předem vyloučeny.
Spravedlnost je předmětem vynutitelnosti práva, nikoliv jeho obsahu.
Morální spravedlnost je předmětem legitimacy a není tedy předmětem práva.

Pozitivismus je současný náhled, není bez problémů
Diktatury ... => právo na odpor proti zákonu

Důsledek: Rozpor mezi
legitimním = přirozené právo
legálním = platné právo

Dnešní stát: Pozitivizmus s mechanismy zabezpečujícími v maximální možné míře průnik přirozeného práva do právního systému (státní správy).
Zakotveno v ústavě – lidská a občanská práva.

Před zákonem jsou si všichni rovni
ALE někteří jsou rovnější - poslanecká imunita

Každý má právo na život
ALE kdo mu ho zaručí – je to spíš tak, že já nemám právo ohrozit život jiného

Ještě problematictější jsou práva typu na práci, na bydlení ap.

Na území státu „figurují“ subjekty a objekty. Subjekty jsou buď přirozené (fyzické) nebo „nepřirozené“ (právnícké – soukromoprávní). Ty v řešení svých problémů nemohou použít násilí, musejí požádat stát o pomoc. Ten tak „vstupuje do hry“ mezi subjekty a objekty. Ve vztahu ke svému majetku se dokonce stává také subjektem – osobou veřejnoprávní.

Stát problémy buď řeší sám (kupř. přestupky), nebo pověřuje dohledem nad výkonem práva a řešením všech sporů (na veřejné správě) nezávislému **soudnictví**. Míra této nezávislosti je ovšem problematická

Formy práva:

Soukromé řeší vztah vzájemně si rovných subjektů – dlužník/věřitel, vlastník/rušitel

- osobní
- manželské
- rodinné
- majetkové (věcné, závazkové, obchodní)

Veřejné řeší vztah nadřazeného veřejného zájmu a subjektu – kouření na zastávce, ublížení na zdraví, rychlá jízda, ničení veřejné zelně, ochrana osobních údajů, drogy Stát koná bez ohledu na přání subjektu.

- ústavní
- správní
- finanční
- trestní
- procesní
- mezinárodní
- církevní

1.3 Historie na našem území

poddanství

1848 samospráva založená na územních celcích
1849 obec je základem svobodného státu

(a) územní základ - obce tvoří rozklad území státu s pevnými, přesně stanovenými hranicemi
(b) osobní základ - pojem občanství (trvalé bydliště)
přespolní
cizinci

(c) majetkový základ - právo vlastnit a spravovat svůj movitý a nemovitý majetek
(d) samosprávný základ - výkon části veřejné (i státní) správy vlastními obecními orgány

1861 oslabení

1918 přestavba, země
1922 župy
1938 stop
1945 start
1948 stop
1961 třesk - socialismus
1968 pokusy
1989 start

Vyšší územní (správní - samosprávní) celky
okresy
kraje
župy
země
...

1.4 Státní správa ČR

Mocenské členění: zákonodárná – výkonná (**veřejná**) - soudnictví
Územní členění: stát – region - kraj - (okres) – správní obvod - obec - (městská část)

Zákonodárná

návrhy zákonů a jejich změny,
řízení veřejnoprávních subjektů – televize, rozhlas

Výkonná (veřejná)

- vláda
- ministerstva a jim podřízené složky – bezpečnost práce, obchodní inspekce, telekomunikační úřad, zemědělská a potravinářská inspekce, veřejné sbory: policie, hasiči ...
- jiné správní úřady – statistický, zeměměřičský a katastrální, báňský, ochrana hosp. soutěže, jaderné bezpečnosti, cenné papíry, bezpečnostní, hmotných rezerv ...
- úřady mimo organizační soustavu státu – národní banka, kontrolní úřad, ochrana osobních údajů, ombudsman ...
- odborné správní úřady - finanční, katastrální, práce, veterinární ...

Samospráva územní a ostatní (kupř. veřejná VŠ) – přebírá část státní správy v oblasti své působnosti

OBČAN:

- volí = nepřímá demokracie
- rozhoduje = přímá demokracie (kupř. referendum)
- žádá = kupř. soud o posouzení resp. výkon spravedlnosti
- platí = daně

STÁTNÍ SPRÁVA:

- stanovuje zákony
 - vykonává veřejnou správu
 - posuzuje spory a sjednává nápravu
 - platí z daní svou režii a společné (veřejné) statky
- ROZPOČET: územní a rezortní; je veřejný a má povahu zákona

Poznámky.

Co je daň ? (zdravotní, soc. pojištění, ... místní poplatky-stánky, psi)

Fondy

Role **referenda** – argumenty proč nemá smysl

"Na rozdíl od divocha žijeme ve světě, v němž jsme schopni racionálně vyložit stále menší počet věcí ... ale stále pevněji věříme v jeho celkovou racionální"

"Je-li specializace jediným legitimním způsobem jak se integrovat do společnosti, pak se společnost stává neovladatelnou - lidé nemají ani důvod ani zájem investovat do tvorby svých názorů a získat tak občanskou kompetenci k racionálnímu ovládnutí společnosti"

2 INFORMATICKÝ A IMPLEMENTAČNÍ ROZBOR VEŘEJNÉ SPRÁVY

2.1 Pojem entity

Řecky podstata; dnes překládáno jako "jsoucno"

Informaticky: třída podobných **věcí** (věcí se stejnou podstatou) které lze reprezentovat (popsat) jedním homogenním záznamem popisujícím "instanci entity") = SOUBOR - TABULKA

Relativní (subjektivní - míra podrobnosti)

Pro většinu z nás je entitou rostlina a plevel její instancí, pro agronoma je ale entitou už plevel.

Rozhodující je stanovení **výchozího univerza** určujícího množinu věcí kterými se budeme zabývat

Příklad:

Univerzum=místnost

Věci = stůl, židle, zeď, okno, ... studenti, učitel, sklo v okně, ... ,skvrna na zdi, smetí na zemi, ...

Entity = trvalé vybavení, subjekty které se v místnosti nacházejí, stavební součásti místnosti, ...

Vymezení univerza pro předmět naší přednášky

Stát = území+společenství lidí

Území = členění + objekty na něm se nacházející

Společenství = subjekty (jedinci – fyzické osoby + jejich organizované skupiny)

Entity výkonu VS

(a) rozpočet - stanovení finančních zdrojů

(b) podání - podněty subjektů k VS

(c) dokumenty - vznikající v důsledku výkonu VS

(d) doklady - vystavované v rámci výkonu VS

o přijetí podání

o vystavení platebního poukazu

o úhradě poplatku v pokladně

(e) spisy - vedené při řešení jednotlivých případů a úkony při tom prováděné

(f) specializované evidence - kupř. předměty daní (příjmů)

(g) kódy - číselníky

(?) smlouvy

Evidovány v souborech (tabulkách) s položkami popisujícími jednotlivé (v rámci entity) homogenní atributy

2.2 Identifikace entity

Jak identifikovat stůl, židli, ... studenta, učitele, ... okno, ..., smetí

Sedadla v divadle: řada/sloupec

Stůl 1/1, 1/2, ... 2/1

Místo pro stůl, nikoliv entita samotná!

Inventární číslo - někdo už to za nás udělal

Základní rozhodnutí: Vnější a vnitřní identifikace entity = unikátní a primární klíč

"Králov" princip - není zákonem, jen zkušeností

0. Vnější a vnitřní identifikace jsou shodné – je to primární klíč PK

1. Vnější identifikace musí vždy existovat a být právě jediná (a je dle bodu 0 je použita jako PK).
2. Je veřejně známa.
3. Neplatí-li bod 2. musím to co nejdříve docílit (zařídit).
4. Vymyslím ji až tehdy, až když nemohu najít již existující vnější identifikaci (přidělovanou v "porodnici" entity)

Inventární číslo, UČO, IČO, RČ, ...

2.3 Volné a vázané atributy, definitorická entita

Každý atribut je prvotně popsán (definován) v

- žádné
- jedné
- několika entitách

UČO, RČ, příjmení ...

Entita definující atribut je jeho **definitorickou entitou** (obvykle je jí tzv. **registr**). Tam tvoří vždy PK. Metodou „superset/subset“ lze dosáhnout že je *jediná*. Kontrola existence a přesun některých atributů = proces **validace**. Možnost doplnění nové hodnoty.

Dvě základní otázky

(1) Jaký rozsah chceme (můžeme) pokrýt - universum

(2) Zda a jak zabudovat kontexty do struktury klíče - identifikace

Struktura inventárního čísla, telefonního čísla, rodného čísla, registračního čísla vozidla

2.4 Case study 1 - telefonní číslo TC

Databázovou položku "telefonní číslo" lze nejjednodušeji implementovat jako volný atribut entity subjekty, v relaci 1:n – kam umístit první (hlavní-výchozí) TC?

2.4.1 Implementace v mobilu

Entita Kontakty je registrem subjektů s PK=textové označení subjektu

Přijaté-Nepřijaté-Volané nemají vnější identifikaci (u zpráv Poslané-Přijaté je to obdobné) a TC je propojeno na Kontakty

Struktura: <skryté ID> <typ komunikace> <datum a čas> <TC : Kontakty>

TC je volným atributem – neexistuje jeho definitorická entita

Ta je až u **operátora**:

<TC> <SIM>

Je to typická situace pro ISSS: rodné číslo, IČO, číslo stavby,

Otázka: nebylo by lépe si i v takovémto případě definitorickou entitu udržovat?

2.4.2 Struktura a sémantika složek

dle norem ISSS

TC ::= [<kontexty>]<stanice>[<klapka-linka>]

<kontexty> ::= [Z(4)]U(6)

<stanice> ::= S(14)

<klapka-linka> ::= L(5)

Kontext je v zápise TC indikován levostrannými nulami:

left(TC,2) = '00' nebo + => zadáno Z

left(TC,2) = ' 0' => zadáno U

jinak pouze S

Pro L pravidlo stanoveno není

Délky v definici jsou maximální, komponenty jsou obecně kratší

Papua-Nová Guinea: Z=675 nemá U

USA: Z=1

SR: Z=421

Dominikánská rep: Z=1809 nemá U

Egypt: Z=20

ČR: Z=420 U je součástí S

Brno U=5

Pha U=2

Mikulov U=519

U do 6xxx určuje tzv. UTO pevné linky, výše jsou mobilní operátoři

Obecně mohou existovat tři varianty téhož čísla

00421541222114

0541222114 – v ČR už ne

41222114 114 je možná linka

analýza (rozklad) do jednotlivých složek není regulární (proměnná délka kódu země)

Resume:

1. TC obsahuje kontexty

Bezkontextové TC by znamenalo "enumerovat celý svět" bez ohledu na uzly a státy a směrování řešit interně

2. Chci-li pokrýt větší universum než jedno U resp. jeden stát musím s nimi počítat

3. Levostranné nuly nejsou součástí TC, je to jen forma prezentace

Jak konstruovat položku TC při implementaci IS?

A. Tak jak kdo napíše

- nemusí být jednoznačné, jedině z pohledu jednoho U nebo jedné Z
- ztratím kontexty
- nelze doporučit z hlediska norem ISSS

B. Normalizovaně do jedné položky

- způsob normalizace
- 0041541222114bbbbbb...

C. Strukturovaně do několika položek

STAT:41bb
 UTO: bbbbbbb
 S: 541222114bbbbbb

Stanovit vhodnou odpovídající formu prezentace při editaci

2.4.3 Přenositelnost TC

Stačí rozšířit definitorickou entitu TC na

<TC> <U kam odešel> <SIM u mne>

Pokud zpracovávám hovor směřující na moje U a je vyplněno kam odešel, předávám zadanému operátorovi.

2.5 Case study 2 - motorové vozidlo (automobil)

Předpokládám:

Univerzum = svět

Kontext = značka (výrobce)

Vzniká jako **tři různé věci**:

- karoserie
- podvozek
- motor

Každá má svoji samostatnou vnější identifikaci, automobil jako **celek NE!**

Do ISSS vstoupí automobil vystavením TP – ten má svoji vlastní identifikaci a obsahuje ID jeho součástí + další technické atributy vozidla a *vlastníka* (majitele). Zároveň je mu přiděleno a do TP zapsáno *registrační číslo* (dřívější SPZ) a vydáno *osvědčení o registraci* – OR

Výsledek:

Automobilu ??? tvořenému

- karoserií W0L.....
- motorem W1M...
- podvozkem

vlastněnému RČ, Příjmení, Jméno

byl přidělen

TP AN825789

reg. číslo 1B0 45-12

OR BAC657451

a má tyto další atributy

- barva
- max. rychlost
- počet míst
- max. hmotnost
- rok výroby
- značka

.....

Při jakékoliv změně, i výměně karoserie, je TP opraven a vydáno nové OR. Automobil jako celek zůstává **nadále virtuální** a pochopitelně nemá ani svou definitorickou entitu.

Položit např. otázku „Kdo vlastní tento automobil“ je nemožné, neboť nelze specifikovat pojem „tento automobil“.

Lze zjistit kdo vlastní tuto karoserii, tento motor, nějaký automobil s tímto reg. číslem, ... ale automobil který jsem si koupil nikdy **z infromatického hlediska nevznikl**.

Z hlediska vlastnictví ve smyslu Občanského zákoníku jde o věc jedinou – automobil a karoserie, motor i podvozek jsou její neoddělitelné součásti. Čistým řešením by bylo „povýšit“ karoserii na věc automobil a motor i podvozek považovat za jeho součást. Při výměně karoserie pak původní automobil zrušit a založit nový. Nebo samozřejmě přidělit samostatné ID automobilu hned při jeho vzniku.

2.6 Závěry

1. Universum co největší ale přiměřeně účelu
2. ID tvořit kontextově
Přitom stanovit normalizaci do textové položky
Absenci implicitního kontextu řešit při editaci
3. Kontext využívat - ale opatrně, "nepřežije změnu"
4. Normalizaci důsledně aplikovat a i na ostatní klíče a atributy

Příklad 1: ČÍSLO MÍSTNOSTI

21
21a
121
A207

Normalizace:

<prefix>nnn<postfix>

<prefix>::=velké písmeno|b

<postfix>::=malé písmeno|b

nnn doplnit levostrannými nulami

b::=mezera

b021b

b021a
A207b

Kontext: první cifra udává podlaží

Nelze doporučit - nemusí vždy platit! Lépe je udržovat podlaží jako atribut, „přednastavený“ z první cifry. Obdobou je datum narození odvozené z rodného čísla – viz dále.

Příklad 2: **RODNÉ ČÍSLO**

rrmddnnn[k]

nnn pořadové číslo
k kontrolní cifra

Normalizace: rrmddnnn{k|b}

450912128b (doplnění mezerou)
4509121287
0109121287 (levostranné nuly)

Kontext: rrmdd odvozeno z data narození

Příklad 3: **IČO**

nnnnnnk
k kontrolní cifra

Normalizace: doplnění lev. nul

b=mezera

11bbbbbb => 00000011

bbbbbb1b1 => 00000011 (jinak nejednoznačné)

kontext nemá (zjevný, jen pro vystavovatele)

Příklad 4: **PODACÍ ČÍSLO** došlé pošty

Příklad vnější identifikace, kterou musím vymyslet sám

Prrnnnnnn

normalizace: doplnění levostranných nul do rr a nnnnn

kontext: podatelna P, rok rr

Typický problém při návrhu IS: odhad max. počtu došlých podání

- v mém IS
- na potenciální instalaci (malé obce/velká města)

Příklad 5: **ČÍSLO MATERIÁLU**

ooooannnnnn..

Normalizace: doplnění lev. nul do oooo a nnnn...

Kontext: oooo obor, nnnnnn číslo materiálu v rámci oboru

"Králov" princip - pokračování

5. Všechny identifikace ukládat textově, normalizovaně (doplnění levostranných nul ap.)

6. Kontextové identifikace ponechat v jedné položce – „netrhat“ např. RČ

7. Implementovat v co nejširším univerzu, i za cenu nárůstu objemu dat a "tatutologicky konstatntních" položek resp. složek identifikačních klíčů

2.7 Aplikace na ISSS

UNIVERZUM = jeden STÁT

Referovat mohu ale i jiné státy.

Jak zapsat identifikaci státu – textově určitě ne!

Existuje několik systémů označování států (i v normách ISSS)

kupř. pro Německo

dle ISO 3166: C(2) DE

dle registračního čísla motorových vozidel: C(3) D

dle ISO 3166-alpha3 C(3) DEU

jiný C(3) GER

a další

N(3) dle norem ČSÚ

Olympiáda a jiné sportovní akce

Telefon

...

Pro kontext identifikace objektů uvnitř ČR se nabízí kopírovat státoprávní uspořádání (viz též principy identifikace NUTS v kap. 3)

[kk[ooo]]n....n

kk kraj

oo obec

n....n číslo objektu v rámci kraje (obce)

Je nutno identifikovat:

Toky, komunikace, sítě, stavby, památky, vodní díla, chráněné objekty, veřejná zeleň, parky, pozemky, školy, kulturní zařízení,

Obecná, jednotná identifikace

<typ objektu>[kk[ooo]]n....n

Bohužel se musíme přizpůsobit dosavadnímu stavu - i když "osvícená revoluce" by byla možná.

Objekty mají vedle identifikace obvykle i svůj (ne nutně jednoznačný) **název**.

Tento vztah je evidován ve speciální entitě nazývané **číselník**.

Obecně je číselník entita popisující vztah KÓD x NÁZEV [+ základní vlastnosti]

Číselník OBCÍ:

KÓD N(6) OKRES N(4) NÁZEV C(34)

000621 0515 Lhota

NÁZEV jednoznačný až v rámci okresu !

Pozůstatek zanikajícího uspořádání

KÓD = pozůstatek pokusu o jednotnou územní identifikaci (proto 6)

OKRES = koo pozůstatek dřívějšího krajského uspořádání

Poznámka: Číselník má často dva unikátní klíče, jeden z nich je PK – kód, druhým název. Číselník obcí je spíše výjimkou.

3. KLASIFIKACE ÚZEMNÍCH STATISTICKÝCH JEDNOTEK CZ-NUTS

La Nomenclature des Unités Territoriales Statistiques

Nahrazuje číselník krajů a okresů. Je závazná pro statistický úřad Eurostat.

ČSÚ – klasifikace územních statistických jednotek 33/1999 Sb.

6 úrovní:

0 – stát	ČR
1 – území	ČR
2 – oblast	sdužené kraje do celků nad 1 milion obyvatel
3 – kraj	naše VÚSC
4 – okres	
5 – obec	

Citace:

Klasifikace NUTS byla zavedena pro potřeby klasifikování jednotné unifikované struktury územních jednotek.

Využívá se ke statistickému monitorování a k analýzám sociální a ekonomické situace v regionech a pro potřeby přípravy, realizace a hodnocení regionální politiky.

Od roku 1988 je používána v legislativě EU zejména pro úkoly spojené s čerpáním ze Strukturálních fondů EU.

Průměrná velikost krajů v ČR je v porovnání s průměrem regionu úrovně 2 v EU 2.5 krát menší počtem obyvatel, 4 krát menší rozlohou.

Prakticky to znamená:

Oblast je z hlediska větších (územních) dotací EU nejmenší jednotkou – kraje se proto musejí v projektech sdružovat.

Brněnský kraj je dost velký na to, aby mohl stát sám, ale co s Vysočinou? Výsledek: spojení do jedné oblasti

Identifikace územní jednotky v ČR (textová položka):

SSUOKRCCCCC

SS oddíl = stát - CZ

U pododdíl = území – 0

O skupina = oblast – [1,8]

K podskupina = kraj – [1,3] v rámci oblasti

R třída = okres – [1,9] [A,F]

CCCCC podtřída = obec absolutní, jednoznačné číslo obce dle stávajícího číselníku

V ČR 6244 obcí

Seznam oblastí

- 1 Praha
- 2 Střední Čechy
- 3 Jihozápad
- 4 Severozápad
- 5 Severovýchod
- 6 Jihovýchod
- 7 Střední Morava
- 8 Ostravsko

Morava jako celek definitivně zmizela ze územního uspořádání ČR

Oblasti a kraje

CZ01	Praha
CZ011	Hlavní město Praha
CZ02	Střední Čechy
CZ021	Středočeský
CZ03	Jihozápad
CZ031	České Budějovice
CZ032	Pízeň
CZ04	Severozápad
CZ041	Karlovy Vary
CZ042	Ústí nad Labem
CZ05	Severovýchod
CZ051	Liberec
CZ052	Hradec Králové
CZ053	Pardubice
CZ06	Jihovýchod
CZ061	Jihlava
CZ062	Brno
CZ07	Střední Morava
CZ071	Olomouc
CZ072	Zlín
CZ08	Ostravsko
CZ081	Ostrava

Členění kraje Jihomoravského

CZ0621	Blansko
CZ0622	Brno město
CZ0623	Brno venkov
CZ0624	Břeclav
CZ0625	Hodonín
CZ0626	Vyškov
CZ0627	Znojmo

Identifikace města **Brna** = **CZ0622582786**

582786 je v CZ jednoznačný kód obce – města Brna

4. OBEC

Obec je územní, správní i politický **základ státu**.

Obec může být:

obec obyčejná
pověřená obec třetí kategorie (PO3) vykonává státní správu pro sebe a další obce
(přenesená působnost)
městys
město
statutární město

Praha ošetřena speciálním zákonem, je zároveň i krajem.

Pověřenou obcí pro Brno-venkov jsou Šlapanice.

Obce se dále člení:

z hlediska evidence pozemků: **KATASTRY**
z hlediska evidence staveb: **ČÁSTI OBCE**
z hlediska samosprávy: **MĚSTSKÉ ČÁSTI**

Výsledek = propletenec různých členění!

Trochu historie.

1939 likvidace
1944-5 nejasná koncepce Národních výborů
1948 Ústava 9. května - zrušení samosprávy NV podřízen ONV a KNV
1960 velký třesk
zrušeno více než 60% okresů
nové kraje

průběžně modifikace
federace

1982 vesnička středisková

1990 novelizace ústavy
polovičatě zrušeny KNV, nikoliv pojem kraje samotný
zákon o obcích
místní samospráva -> návrat před 1939
obec opět základ státu

2000 velký třesk
nový zákon o obcích
zákon o krajích

2003 ještě jeden třesk:
zrušení okresů
návrat ke střediskovým obcím (tzv. pověřené)

Městys: Obec, které „titul“ přidělí MV

Město: Obec která má alespoň 3000 obyvatel je městem, pokud tak stanoví předseda PS po vyjádření vlády

Město se zvláštním postavením ("**statutární město**") jsou taxativně vyjmenovaná města:

Kladno
ČB
Pízeň
KV
Ústí n/L
Liberec
HK
Pardubice
Jihlava
Brno
Zlín
Olomouc
Ostrava
Opava
Havířov
Most

(není definován proces vzniku dalšího -> jedině novelou zákona)

Může se dále členit na městské části resp. obvody s vlastními orgány samosprávy
Jejich vzájemné vztahy upravuje **statut města** (je v kompetenci města)

Shrnutí:

obec-městys-město-statutární město
starosta-starosta-starosta-primátor
obecní úřad-úřad městyse-městský úřad-magistrát

Primárně jsou všichni, až na Prahu, obec.

Územní členění obce

Každá část území ČR je součástí území některé obce - není-li stanoveno jinak
Speciálním případem obce je *vojenský újezd*

Obec má jedno nebo více **katastrálních území** – evidenční jednotka pozemků

Část obce: evidenční jednotka vytvářená budovami s čísly popisnými a s čísly evidenčními ... v jedné číselné řadě a jednom souvislém území. Má název

Městská část: ponecháno na statutu

Přehled městských částí statutárního města Brna

8 Bohunice	Dlouhá	3
24 Bosonohy	Bosonožské nám.	1
13 Bystrc	Opálkova	6
23 Chrlice	Chrlické nám.	4
6 Černovice	Bolzanova	1
26 Ivanovice	Mácova	3
27 Jehnice	náměstí 3. května	5
7 Jih	Mariánské nám.	13

12	Jundrov	Veslařská	44
14	Kníničky	Nová	11
11	Kohoutovice	Bašného	36
15	Komín	Vavřínecká	15
3	Královo Pole	Palackého tř.	59
20	Líšeň	Jírova	2
18	Maloměřice,Obřany	Selská	66
16	Medlánky	Hudcova	7
10	Nový Lískovec	Oblá	75a
28	Ořešín	Ronovská	10
17	Řečkovice,Mokrá Hora	Palackého nám.	11
4	Sever	Bratislavská	70
21	Slatina	Budínská	2
9	Starý Lískovec	Klobásova	9
1	Střed	Dominikánská	2
22	Tuřany	Tuřanské nám.	1
29	Útěchov	Adamovská	6
19	Vinohrady	Velkopavlovická	25
2	Žabovřesky	Horova	28
25	Žebětín	Křivánkovo nám.	35
5	Židenice	Šámalova	60

Přehled katastrálních území statutárního města Brna

101	Bohunice	612006 BOHUN	3702	8	Bohunice
102	Brněnské Ivanovice	612227 IVANO	3702	22	Tuřany
103	Bystrc	611778 BYSTR	3702	13	Bystrc
104	Černá Pole	610771 CERPOL	3702	4	Sever
105	Černovice	611263 CERNOV	3702	6	Černovice
106	Dolní Heršpice	612111 DOLHER	3702	7	Jih
107	Holásky	612243 HOLASK	3702	23	Chrlice
108	Horní Heršpice	612065 HORHER	3702	7	Jih
109	Husovice	610844 HUSOVI	3702	4	Sever
110	Jundrov	610542 JUNDRO	3702	12	Jundrov
111	Kníničky	611905 KNINIC	3702	14	Kníničky
112	Kohoutovice	610313 KOHOUT	3702	11	Kohoutovice
113	Komárov	611026 KOMARO	3702	7	Jih
114	Komín	610585 KOMIN	3702	15	Komín
115	Královo Pole	611484 KRPOLE	3702	3	Královo Pole
116	Lesná	610887 LESNA	3702	4	Sever
117	Líšeň	612405 LISEN	3702	20	Líšeň
118	neexistuje (byly to Lužánky)				
119	Maloměřice	612449 MALOME	3702	18	Maloměřice,Obřany
120	Medlánky	611743 MEDLAN	3702	16	Medlánky
121	Brno město	610003 MESTO	3702	1	Střed
122	Nový Lískovec	610283 NOVLIS	3702	10	Nový Lískovec
123	Obřany	612553 OBRANY	3702	18	Maloměřice,Obřany
124	Pisárky	610208 PISARK	3702	1	Střed
125	Přízřenice	612146 PRIZRE	3702	7	Jih
126	Řečkovice	611646 RECKOV	3702	17	Řečkovice,Mokrá Hora
127	Slatina	612286 SLATIN	3702	21	Slatina
128	Staré Brno	610089 STABRN	3702	1	Střed
129	Starý Lískovec	612014 STALIS	3702	9	Starý Lískovec
130	Štýřice	610186 STYRIC	3702	1	Střed

131 Trnitá	610950 TRNITA 3702 1 Střed
132 Tuřany	612171 TURANY 3702 22 Tuřany
133 Veverří	610372 VEVERI 3702 1 Střed
134 Zábřdovice	610704 ZABRDO 3702 5 Židenice
135 Žabovřesky	610470 ZABOVR 3702 2 Žabovřesky
136 Židenice	611115 ZIDENI 3702 5 Židenice
137 Stránice	610330 STRANI 3702 1 Střed
138 Ponava	611379 PONA VA 3702 3 Královo Pole
139 Sadová	611565 SADOVA 3702 3 Královo Pole
140 Mokrá Hora	611701 MOKHOR 3702 17 Řečkovice, Mokrá Hora
141 Bosonohy	608505 BOSON 3702 24 Bosonohy
142 Dvorská	633895 DVORSK 3702 22 Tuřany
143 Chrlice	654132 CHRLIC 3702 23 Chrlice
144 Ivanovice	655856 IVANOV 3702 26 Ivanovice
145 Jehnice	658201 JEHNIC 3702 27 Jehnice
146 Ořešín	712680 ORESIN 3702 28 Ořešín
147 Soběšice	751910 SOBESI 3702 4 Sever
148 Žebětín	795674 ZEBETI 3702 25 Žebětín
149 Útěchov	775550 UTECHO 3702 29 Útěchov

Celkem cca 243 000 parcel, 48 000 staveb, 44 000 adres

5 EVIDENCE POZEMKŮ

Je základem fungování demokratické společnosti. Každá část území státu musí být součástí nějakého pozemku, ten musí být řádně *evidován*, mít svého *vlastníka* a ten musí na pozemku vykonávat svá *práva i povinnosti*.

Dnešní evidence se opírá se o pojem **katastrů (katastrálních území - kú)**.

Marie Terezie 1717-1780
Josef II 1741-1790

Pozemkové knihy v té době obsahovaly jen slovní, popisné informace.
Výběr daní, málo válek => nečinné vojsko, geodeticky vzdělané => myšlenka vytvořit grafickou mapu.

Po katastroch, izolovaně, s větší či menší přesností (krokování vojiny) vzniká **katastrální mapa**, de facto ovšem jen orientační plán.

Jednotkou evidence **parcela** se svým číslem v rámci KÚ. Výměra jen popisná.

Vybudován systém pevných **IDENTIFIKAČNÍCH ZNAKŮ** v terénu:

- hraniční kameny,
- meze,
- cesty, ...

O ty se zakres opíral.

Ty pak určovaly **PRÁVNÍ STAV**, zakres v katastrální mapě byl jen pomocným orientačním plánem.
Stavba sdílí osud pozemku (parcely) - nemá zvláštní, samostatnou evidenci.

1848: obce vlastní majetek
OBEC=suma katastrů
Hlavní spory mezi obcemi, tedy mezi katastry, jejichž orientační plány jsou zcela nekompatibilní

Vzniká potřeba změnit dosavadní orientační plán ve **skutečnou mapu**.

Definice:

Mapa je průmětem terénu do kartézské roviny. Zákres mapy **zachovává vzdálenosti** v obou osách v jistém měřítku m ($m=1/1000, 1/2000, \dots$)

Za **výměru plochy** je považován výměr jejího průmětu do roviny.

Zakreslení svažitého terénu do roviny (a odsud odvozená výměra) je spravedlivé (déšť, růst obilí ap.)

To čemu jsme zvyklí říkat mapa (kupř. autoatlas, mapa města) jsou jen orientační plány – nejen že nezachovávají rozměry, ale nadsazují velikost významných objektů – ulice, toky, silnice ...

Trochu matematiky

$L=(A,B)$ délka úsečky AB v terénu

$A \rightarrow A1$ $B \rightarrow B1$ na mapě, $L1=(A1,B1)$ délka obrazu úsečky AB

Pak

$L1 = L \cdot m$ kde m je měřítko

Teoreticky: volbou vhodného počátku můžeme celý problém převést na analytickou geometrii

Bodu A v terénu odpovídá bod A1 na mapě

$A=[X,Y] \rightarrow A1[X1,Y1]$ pak $X1=X \cdot m$ $Y1=Y \cdot m$

m (cca 1/2000) je měřítko mapy

Stanovení počátku je ale velký problém vzhledem k zakřivení zemského povrchu - na velké ploše je celá geometrie **sférická** (neplatí ani že součet úhlů trojúhelníka je 180 stupňů). Obecně je ale chyba při zobrazení do kartézské roviny *funkcí polohy bodu vzhledem k počátku* a lze ji obecně stanovit.

Počátků na území Rakouska-Uherska bylo několik (Morava: Sv. Štěpán ve Vídni)

Isolované, nepropojené katastrální mapy vedly ke stále větším sporům mezi obcemi. Proto ustavovány **rozhraničovací komise** řešící sjednocení počátků, měřítek a hranic katastrů.

Důsledky sjednocení sousedních map se šíří dovnitř i do dalších sousedů a vzniká lavina dalších problémů.

ČR vznikla jako podlouhlé území ve směru východ - západ

Křovákův systém: optimální volba počátku vzhledem ke tvaru území (Balt)

JTSK - **jednotná trigonometrická síť katastrální** založená na Křovákově systému

Mapové listy ML: rámy popsané v reálných souřadnicích JTSK, identifikovány číslem

Zkreslení v rámci ML (při daném měřítku m):

Bodu A1 na mapě odpovídá bod A v terénu:

$A=[X,Y] \rightarrow A1=[X1,Y1]$ $X1,Y1$ souřadnice zákresu bodu v mapě

$X1$ leží v intervalu $[X \cdot m - K(ML), X \cdot m + K(ML)]$

$Y1$ leží v intervalu $[Y \cdot m - K(ML), Y \cdot m + K(ML)]$

Kde K je předem stanovená max. chyba v mapovém listu ML

Budována síť **trigonometrických (geodetických) bodů (bodová pole)**

- s exaktně zaměřenými souřadnicemi s předem stanovenou maximální chybou,
- s pevným umístěním a vyznačením (vnější identifikací) v terénu

Třídy přesnosti

1	4 cm
2	8 cm
3	14 cm
4	26 cm
5	50 cm

Dnes přichází konkurence v podobě systémů typu GPS, pro geodetické aplikace (přesnost lepší než 1m) je nutno používat speciálních metod, založených na přesně změřené poloze trigonometrických bodů.

To byla *teorie*. **Praxe v ČR** příliš nepokročila. Mapy (plány) se příliš nezměnily (různá měřítka, hranice katastrů,...) a nestaly se definicí právního stavu.

Dříve vše udržoval pohromadě

- systém vnějších identifikačních znaků (určujících právní stav),
- pečlivě vedené pozemkové knihy (včetně vlastnických vztahů),
- systém geometrických plánů transformujících výřez z kat. mapy do reality a pozměněnou realitu zpět a tvořících nedílnou součást změny právního stavu.

V r. **1948** však (nejen) z tohoto hlediska došlo k tragédii

- zrušen pojem soukromého vlastnictví,
- zrušeno vedení pozemkových knih (tzv. Pozemkového katastru PK).a katastrálních map

Praktická potřeba – i strániční funkcionáři si začínali pořizovat majetek, vedla posléze k náhradnímu řešení, spočívajícímu v

- evidenci nemovitostí EN,
- evidenci práva užívání nemovitosti

dle stávajícího fyzického stavu.

V terénu (zejména na venkově) ovšem již byly likvidovány ("buldozerem") vnější identifikační znaky a vytvořeny tzv. "hony".

Pozemky obdělávány bez ohledu na původní stav a vlastnictví, stavěna sídliště, garáže, občanská vybavenost, ... vše rovněž bez ohledu na původní stav a vlastnictví.

Výkup od původních majitelů prováděn nedůsledně, s neúplnou dokumentací, bez centrální archivace.

Evidenze převedena na Geodézii n.p., která zaznamenávala výsledky této činnosti.

Vzniká mapa Evidence nemovitosti, postupně reflektující vzniklý fyzický stav.

1989 Obnova vlastnických vztahů. Pokus o návrat k 1948 - tedy k Pozemkovému katastru PK, který byl vyhlášen za platný. De facto ale existoval již jen na ne vždy zachovaných mapách a evidencích.

Zřízeny katastrální úřady v krajském-okresním uspořádání, spravující tzv. **Katastr nemovitostí KN** s katastrální mapou.

Pozor! Informace z katastru nedefinují právní stav, dávají však důvod k jednání v dobré víře – tzn. Mohu jim věřit a konat dle nich.

PK evidoval platné vlastnické vztahy k objektům existujícím do r. 1948, k objektům vzniklým poté jsou až v KN. Mezi oběma evidencemi je řada rozporů, které jsou, z popudu skutečných či domnělých vlastníků, průběžně řešeny.

Takže kupř. nově postavený panelový dům patří bytovému družstvu, původní pozemek pod ním někdejšímu zemědělci. V důsledku toho bylo právně **odděleno vlastnictví stavby a pozemku** (spojené již od římského práva – stavba je součástí pozemku) a tím legalizován pojem **stavba na cizím pozemku**.

Pozemkový úřad řeší restituce přidělením náhradních pozemků – kupř. panelový bytový dům nelze ani zbourat ani vydat vlastníkově pozemku. Proto musí původnímu vlastníkově nabídnout náhradou jiný rovnocenný pozemek a pozemek pod stavbou získá vlastník stavby.

Začíná se rozvíjet „kšeftování“ s restitučními nároky

Usilovně se hledají listiny, prokazující nakládání dřívějšího režimu s nemovitostmi – výkup pozemků, převedení stavby na organizaci atd. Příklad: původní a dnešní budova FIMUNI.

Stavby leží na několika parcelách či na jedné parcele může ležet několik různých staveb.

Unáhlené restituce či vydání nepřesně evidovaného pozemku a následné nové stavby vyvolávají lavinu dalších problémů.

Shrnutí:

- zcela proměněný fyzický stav,
- tristní stav zachované evidence PK,
- neúplná a vlastně právně neplatná EN.
- milionové náklady na stavby nelze „odevzdat“ původním vlastníkům pozemků oddělení vlastnictví stavby a pozemku

Poučení:

Naroubování právního stavu na neprávní prostředí vede k témuž výsledku jako aplikace logického rozhodování nad nelogickým (sporným) systémem axiomů. Na rozdíl od matematiky však existuje soud, který má nakonec vždycky pravdu.

6 SOUBOR POPISNÝCH INFORMACÍ KATASTRU NEMOVITOSTÍ

zkratkou SPI
dnes tzv. formát *vfk – veřejný formát katastru

ČÍSELNÍK KATASTRŮ

kód katastru N6
název

KATASTRY A OBCE

kód okresu N4
číslo obce v rámci okresu N3 1 Brno

REGISTR PARCEL

Identifikace parcely:

druh číslování N1 umožňuje do jediného registru „namíchat“ parcely z různých evidencí

- 1 stavební v KN
- 2 pozemkové v KN
- 3 parcely EN v terénu zaniklé
- 4 stavební bývalého PK
- 5 pozemkové bývalého PK
- 6 stavební přidělového plánu
- 7 pozemkové přidělového plánu
- 8 stavební zaniklého KÚ
- 9 pozemkové zaniklého KÚ

kmenové parcelní číslo N5

podlomení N3

Důvodem zavedení podlomení bylo umožnit pružné řešení dělení parcel „na místě“: při rozdělení parcely P na dvě parcely nové jednoduše vznikly parcely P/1 a P/2 atd. Postupem času se tak podlomení rozrostla až na 3ciferné hodnoty.

Další atributy popisu parcely:

výměra N9
mapový list C5
bonita kód
definiční bod JTSK souřadnice těžiště parcely
typ způsob ochrany

STAVBA ... viz kap. 8

VLASTNICTVÍ ... viz kap. 9

Druh pozemku

- 0 neurčeno
- 2 orná půda
- 3 chmelnice
- 4 vinice
- 5 zahrada
- 6 ovocný sad
- 7 trvalý travní porost

- 10 lesní pozemek
- 11 vodní plocha
- 13 zastavěná plocha, nádvoří
- 14 ostatní plocha

Způsob využití budovy-stavby (v druhu 13)

- 6 bytový dům
- 7 rodinný dům
- 9 stavba pro individuální rekreaci
- 10 stavba pro obchod
- 11 stavba ubytovacího zařízení
- 12 stavba pro výrobu a skladování

- 13 zemědělská stavba
- 14 stavba pro administrativu
- 15 stavba občanského vybavení
- 16 stavba technického vybavení
- 17 stavba pro dopravu
- 18 garáž
- 19 jiná stavba

Způsob využití pozemku druhu 14

- 14 dráha
- 17 ostatní komunikace
- 18 ostatní dopravní plocha
- 19 zeleň
- 20 sportoviště a rekreační plocha - *nově už zase není stavbou!*
- 21 hřbitov, urnový háj
- 22 kulturní a osvětová plocha
- 23 manipulační plocha
- 24 dobývací prostor
- 25 skládka
- 26 jiná plocha
- 27 neplodná půda

Způsob využití vodní plochy (v druhu 11)

- 6 rybník
- 7 tok přírodní
- 8 tok umělý
- 9 nádrž přírodní
- 10 nádrž umělá
- 11 zamokřená plocha

Právní vztah

- 0 vypořádán
- 1 prozatímní správa
- 2 dům s byty – s pozemkem
- 3 dům s byty – cizí pozemek
- 4 ve vlastnictví ČR
- 5 stavba na cizím pozemku
- 6 pozemek, stavba ve vlastnictví ČR
- 7 Par. 36 odst. 1
- 8 část ve vlastnictví ČR
- 9 neuspořádaný vztah

Kvalita výměry

- 0 vypočtena graficky
- 1 z měř nebo souřadnic bez vyrovnání
- 2 z vyrovnaných. souřadnic v JTSC

7 SOUBOR GRAFICKÝCH INFORMACÍ KATASTRU NEMOVITOSTÍ, GIS

zkratkou SGI

Popisují **digitální katastrální mapu DKM**

„Úřední“ proces digitalizace drahý, časové náročný. Musí zahrnovat

- odstranění dvojí evidence PK/KN
- promítnutí a dořešení všech vlastnických vztahů
- vyrovnání souřadnic na JTSK
- vyhlášení změny a odvolací řízení – mění se geometrické tvary parcel, výměry. ...

Proto je dnes přístupováno ke kompromisnímu řešení – pouhému převedení současných map do počítače – geografického informačního systému GIS, naskenováním map s následným vyznačením jednotlivých objektů. Nejde pak ovšem o DKM v přesném smyslu tohoto pojmu.

SGI je pak tvořen výstupem z tohoto GIS ve specializovaném formátu.

Jedna z možných definic: GIS je speciálním případem IS, kde databáze sestává z popisu prostorově rozložených charakteristik, aktivit a jevů, které jsou v prostoru definovatelné jako body, linie či plochy. GIS zpracovává data o těchto geometrických útvarech a to tak, aby je bylo možno využít k jejich zobrazení, odpovědím na dotazy a k analýzám jednotlivých úloh.

DKN popisuje poměrně jednoduché objekty: n-úhelníky.

Parcela s parcelním číslem P je obecně vždy n-úhelník a její prostorová podoba by mohla by být uložena např. ve dvojici tabulek se strukturou

[P, N]
[P, i , Xi, Yi]

.

kde

P je číslo parcely,

N celkový počet vrcholů,

i pořadové číslo vrcholu,

Xi souřadnice x i-tého vrcholu

Yi souřadnice y i-tého vrcholu

X1 = XN, Y1 = YN

je zadána orientace tak, aby bylo zřejmé co je uvnitř a co vně

Kdo se s IS typu GIS nasetkal, můžete se zamyslet, jak by naprogramoval běžné úlohy, jako

- zobrazení zadaného výřezu z DKM,
- výběr (zvýrazněním hran) objektu a k tomu pak kupř. zobrazení dat z SPI,
- změna měřítka,
- vyplnění zadaných objektů nějakou barvou
- výpočet plochy parcely,
- výběr sousedících objektů,
- výpočet polohy těžiště – definičního bodu parcely (je do něj umísťováno číslo),
- ...

a určitě brzy pochopí „o čem GIS je“. Přitom si ještě musíte dát pozor na tzv. „enklávy“, tj. parcely vzořené do parcely jiné. A navíc nejsou parcely objekty jedinými, dalšími jsou obrysy staveb, vyznačení druhu pozemku atd. Určitě si také dovedete představit, jak daleko je od „naskenovaného“ obrázku k databázi s určením a identifikací jednotlivých objektů.

Data GIS jsou obecně členěna do **výkresů** a ty pak do jednotlivých **vrstev**. Zobrazení (zapojení) výkresů a jejich vrstev lze volit resp. modifikovat (kupř. barvu). Konkrétně DKM je členěna do těchto vrstev:

- 1 hranice parcel
- 2 parcelní čísla v definičních bodech
- 3 značky – druh pozemku, způsob využití
- 4 vnitřní kresba (kupř. obrysy budov)
- 5 kódy značek budov
- 6 další prvky polohopisu
- 7 popis DKM
- 8 bodová pole (číslo, přesnost)
- 9 zjednodušená evidence (zjednodušeně vedená DKM v jediné vrstvě)
- 10 rámy mapových listů

Pro potřeby běžné správy území je DKM příliš chudá. K tomuto účelu je proto vytvářena tzv. **technická mapa** území, doplněním dalších výkresů obsahujících např.

- objekty MHD (koleje, troleje, zastávky),
- umístění depozitáře (svítilny, značky, lavičky, odpadkové koše),
- objekty komunikační sítě (silnice a jejich atributy – směrnost, šíře, max. rychlost, zákaz odbočení ..., chodníky, dopravní značky),
- územní plán,
- cenovou mapu,
- ...

Tato další mapová díla má smysl vytvářet jedině nad (pokud možno přesnou) katastrální mapou, ve vztahu k poloze jednotlivých parcel. Jinak vzniknou data nekompatibilní a vzájemně neporovnatelná.

8 STAVBA

8.1 Co je to stavba

§119 Obč. zák.: Nemovitosti jsou **věci**, a to buď pozemky nebo stavby spojené se zemí pevným základem.

§120 Obč.zák.:

Součástí věci (a tedy ne věcí samotnou) je vše co k ní podle její povahy náleží a nemůže být odděleno, aniž by se tím věc znehodnotila.

Stavba není součástí pozemku .

§2 Stavebního zákona (183/2006): **Stavbou** se rozumí veškerá stavební díla která vznikají stavební nebo montážní technologií, bez zřetele na jejich stavebně technické provedení, použité stavební výrobky, materiály a konstrukce, na účel využití a dobu trvání. Dočasná stavba je stavba, u níž stavební úřad předem omezí dobu jejího trvání. Stavba, která slouží reklamním účelům, je stavba pro reklamu

Takže, co je stavba. Co je kupř. bazén, studna, stodola, socha, trafostanice, silnice, stožár, hrob, fotbalový stadion, reklamní tabule ?

Pohled Stavebního zákona je nejširší – stavba je zjednodušeně řečeno všechno, co je nutno postavit stavebními resp. montážními technologiemi. Dle tohoto pohledu je vše výše uvedené stavbou. Reklamní tabule je navíc stavbou reklamní.

Není zde ani podmínka pevného spojení se zemí. Takže stavbou je i kupř. stan – považujeme-li jeho stavbu za montážní technologii, nebo novinový stánek.

Omezíme-li se na **stavbu-nemovitost**, musíme přidat tato další omezení:

- musí to být věc (ne součást věci)
- musí být pevně spojena se zemí
- musí to být stavba dle SPI (viz kap. 6) – tedy stát na parcele v druhu 13

Aplikací těchto podmínek nám ze staveb vypadnou kupř.

- bazén, studna či jiná „díra“: je to součást pozemku, která nemůže být oddělena (dle výkladu k §120 obč. zák),
- stánek, stan, cirkus a vše co není pevně spojeno se zemí,
- komunikace (kupř. silnice), veškerá sportoviště, stadiony a rekreační plochy – jsou vedeny v druhu pozemku 14,

Jeden z důsledků: silnici, sportoviště, studnu či bazén vlastní ten, kdo vlastní pozemek.

Zúžením pojmu stavba je pojem **budova**, dalším je pojem objektu určeného k bydlení, ubytování nebo individuální rekreaci, používaný v souvislosti s trvalým pobytem.

Závěr: Pojem stavba nedokážeme uspokojivě definovat.

8.2 Registr staveb

Správa staveb, od jejich vzniku až po závěrečnou kolaudaci, včetně stanovení její identifikace, je svěřena do působnosti obcí. Na rozdíl od parcely, kterou plně spravuje katastrální úřad v rámci jednotlivých katastrů, jsou stavby evidovány v rámci obcí a jejich částí. (Již odtud je zřejmé, že s relací „stavba leží na parcele“ budou problémy, neboť nemá jediného správce.) Přitom **část obce** v tomto významu je pojem spíše umělý – nemá kupř. nic společného s městskou částí statutárního města a vzniká v podstatě jen v důsledku slučování obcí které měly dříve samostatné číslování staveb.

Identifikace stavby je tvořena složkami:

- identifikace (číslo) obce N6
- identifikace (číslo) části obce N6
- druh číslování N1
- číslo stavby v rámci druhu N5

Druh číslování určuje:

- 1 číslo popisné**
- 2 číslo evidenční**
- 3 číslo náhradní**

Číselník obcí a jejich částí jsou součástí celostátně platného registru **UIR-ADR**. Zatímco číslo obce obsahuje jakýsi kontext (viz též čl. 2.7), části obcí jsou očíslovány zcela náhodně a *absolutně* (nikoliv tedy v rámci obcí). Kupř. pro Brno se pohybují kódy částí obcí v intervalu

011908 Kníničky ... 490423 Černá Pole

V rámci obce ale musí být jednoznačný název části.

Poznámka. V důsledku tohoto způsobu číslování je tedy „obec“ v identifikaci stavby nadbytečná a její použití odporuje zásadám návrhu datových struktur.

V Brně a v Praze jsou stavby číslovány v rámci katastrů a roli části obce zde hraje katastr. Ten tak figuruje ve dvou různých číselnících – číselníku katastrů a číselníku částí obce.

Druh číslování rozlišuje mezi obytnými budovami – číslo popisné a ostatními *samostatnými* stavbami jako jsou garáže a chaty – číslo evidenční . Toto dělení ale není nikde závazně stanoveno. Není problém najít sídlištní kotelnu s číslem popisným. Obecně lze říci, že stavbám s číslem popisným jsou přidělovány **adresy** (viz dále). Náhradní číslo může obec používat pro evidenci dalších staveb – sochy, trafostanice, přístřešky MHD atd. Většinou ale tyto stavby žádnou identifikaci nemají, stejně tak jako stavby v areálech nemocnic a průmyslových podniků. V Katastru nemovitostí jsou tyto stavby evidovány jako **budovy bez čísla**.

Poznámka. Nesamostatně postavená garáž – kupř. při rodinném domku, je chápána jako součást věci a není samostatně evidována (není jí přidělováno evidenční číslo).

Je evidentní že každá stavba **leží na nějaké parcele**. Při konstrukci této relace (která je pro lokalizaci stavby nezbytná) musíme nejdříve vyšetřit její typ – tj. zda je 1:1, 1:n či m:n. Právně i evidenčně „čistě řešení“ (a v dřívějších dobách i povinné) je:

Na jedné parcele může ležet nejvýše jedna stavba s číslem (evidovaná v registru staveb) a dále libovolný počet staveb nevidovaných (součástí parcely, tzv. budov bez čísla – kolny, stodoly, tovární haly ap.). Předpokladem postavení další samostatné stavby je vyčlenění nové samostatné stavební parcely.

Skutečnost v dnešní ČR je m:n – na jedné parcele může ležet řada staveb s číslem a naopak, jedna stavba může ležet na libovolném počtu parcel.

Příklad. 4 obytné budovy s adresou Brno, Údolní 41 až 47 v kú. Brno-město leží každá na parcelách s čísly 702/1, 702/2, 702/3, 702/4 (stav v r. 2006).

Obec tuto relaci udržovat ze zákona nemusí, katastr ano, není však povinen vést definitorickou entitu všech staveb (přestože je katastrem *nemovitosti* a nikoliv jen pozemků). Proto vyřešil svůj datový model zavedením entity **soubor staveb** majícím interní identifikaci N(30). Připojením této identifikace do záznamu o parcele (viz kap.6) dostaneme požadovanou relaci n:m. Jednotlivé stavby jsou v souboru rozlišeny průběžným číslem a mohou ale nemusí obsahovat svou vnější identifikaci. Soubor staveb je součástí SPI (kap. 6)

Další atributy, které by měl obsahovat řádně vedený registr staveb.

stavební povolení
kolaudace
typ stavby
technický stav
dodatečné úpravy
byty
nebytové prostory
...
nájemci

9 VLASTNICTVÍ K NEMOVITOSTI

Je základním smyslem evidence pozemků v katastru nemovitostí.

Jeho datový model „kopíruje“ proces vzniku vlastnického vztahu a ruční vedení pozemkových knih. Prvotní listinou zákládající vlastnictví k nemovitosti je **smlouva**. Ta má obecně strukturu

- subjekty *pozbývající* (prodávající) SPA, SPB, ...
- subjekty *nabývající* (kupující) SNA, SNB, ... a jejich vlastnický podíl
- dotčené *katastrální území K*
- parcely P1, P2, P3,
- popřípadě ještě stavby
- cena a další podmínky a ujednání

Takováto smlouva musí být předána k **registraci na katastrální úřad**, jinak by nenabyla právní moci. Registrace smlouvy je jednou z forem tzv. **vkladu do katastru** (dalšími jsou kupř. práva, břemena, plomby ap. – viz též dále).

Poznámka. Registrace je podmínkou nabytí právní moci i řady jiných smluvních vztahů – kupř. smlouva o vznik obchodní společnosti musí být registrována obchodním soudem, smlouva o vzniku občanského sdružení ministerstvem vnitra ap.

Katastrální úřad ke smlouvě založí nový **list vlastnictví LV** v katastru K. Na něj zaeviduje

- nabývací subjekty SNA, SNB, ...
- jejich vlastnický podíl
- **nabývací titul** – identifikaci a popis registrované smlouvy
- **další práva a břemena** (omezení) vyplývající ze smlouvy

Na závěr v kmenových záznamech o parcelách P1, P2, P3 (popř. i stavbách) zruší dřívější číslo LV a zapíše číslo nové.

Vznikají tak nové entity SPI (viz kap. 6)

LIST VLASTNICTVÍ - LV

katastr
číslo listu N5

VLASTNÍCI NA LV

katastr
číslo listu
pořadové číslo
identifikace subjektu v interním registru subjektů
podíl

INTERNÍ REGISTR SUBJEKTŮ – vlastníků

interní identifikace
název subjektu C(60) – dále nestrukturovaný
charakteristika subjektu (vlastnického vztahu)

- 1 manželé v SJM (společné jmění manželů – tzv. bezpodílové spoluvlastnictví)
- 2 oprávněná fyzická osoba
- 3 Česká republika
- 4 organizační složka státu nebo právnická osoba zřízená orgány ČR
- 5 složka právnické osoby
- 6 Fond národního majetku ČR
- 7 Pozemkový fond ČR
- 8 Fond dětí a mládeže ČR
- 9 obec
- 10 městská část
- 11 jiná právnická osoba (včetně obce a kraje)
- 12 složka jiné právnické osoby
- 13 cizí stát
- 14 jiná právnická osoba cizího práva
- 15 organizační složka nebo příspěvková organizace obce, kraje (včetně svazku obcí)
- 99 bývalé federální orgány

Další údaje popisující vlastnictví a ostatní vklady tvoří řadu dalších entit, které zde popíšeme jen schematicky (vše je rovněž součástí SPI):

VÝKAZ ZMĚN

položka výkazu změn: rrrnnn

<listina>

PODROBNĚJŠÍ ÚDAJE O PRÁVNÍCH VZTAZÍCH

katastr

číslo LV

kód

listina

...

nabývací tituly

pro celý LV

pro jednoho vlastníka

pro jednu parcelu

pro jeden byt

...

věcná břemena (práva)

cesta

chůze

sítě

byt

výměnek, důchod

užívání

předkupní

omezení převodu

zástavní

další vlastníci

bytu

druhý manžel

Vlastnické vztahy, nabývací tituly, práva a omezení jsou součástí základního, veřejně dostupného dokumentu **Výpis z katastru nemovitostí**. Ten obsahuje (pro zadanou parcelu, zadané LV ap.)

Záhlaví

Okres: kód, název

Obec: interní kód, název

Katastr: název, kód

LV: číslo

Popis způsobu číslování parcel

Oddíl A *Vlastník, jiný oprávněný*

Seznam vlastníků: Název, identifikace, podíl

Oddíl B *Nemovitosti*

Seznam parcel: Parcelní číslo, výměra, číslo stavby, druh pozemku, způsob využití, způsob ochrany

Oddíl C *Omezení vlastnického práva*

Seznam omezení (břemen): typ vztahu oprávnění pro povinnost k
popis omezení

listina na základě které omezení vzniklo

Příklady.

- Věcné břemeno
vedení právo oprav a údržby vodovodu a potrubí
pro Brněnské vodárny a kanalizace
povinnost k parcele č.
listina: Smlouva o zřízení věcného břemene – úplatná, ze dne ...
- Zástavní právo
ze dne ... pro Komerční banku ve výši ... k parcele číslo

Oddíl D Jiné zápisy

Seznam dalších zápisů: typ vztahu oprávnění pro povinnost k
popis vztahu

Příklad.

Zahájeny pozemkové úpravy k parcele č. ...

Oddíl E Nabývací tituly a jiné podklady zápisu

Seznam listin: typ listiny pro vlastníky k parcele položka výkazu změn

Příklady.

Usnesení o dědictví D 35/1991 ze dne ... č.j. ..., pol. výkazu 288/1991

Pro: Josef Vomáčka, Botanická 68a, Brno RČ/IČO

Nechvátalová Josefa

K parcele:

Kupní smlouva ze dne právní účinky vkladu vznikly dnem 1.6.1997 č.V12-2546/97

K parcele:

Oddíl F Vztah bonitovaných půdně ekologických jednotek (BPEJ) k parcelám

Seznam parcel, kód BPEJ, výměra na niž se vztahuje (zbytek pak není bonitován)

10 ADRESA STAVBY

Adresa stavby dle platných norem určuje (popisuje) přesnou, jednoznačnou *lokalizaci* objektu (stavby, přesněji **vchodu do stavby**) všeobecně známými pojmy. Je nebytná k

- doručení pošty
- vyhledání obviněného
- návštěvě příbuzného
- ...

Identifikace stavby tvořená složkami:

obec

část obce

druh číslování

1 číslo popisné
2 číslo evidenční
3 číslo náhradní
číslo stavby

je z tohoto hlediska zcela nevhodná – lokalizace přesnou identifikací stavby, kupř.

5728
490423
1
715

neobsahuje všeobecně známé pojmy a je běžnému člověku k ničemu.

Náhrada kódu obce resp. jeho části ve tvaru

Lhota 150 (==číslo popisné 150)

vyhovuje jen v malé obci.

Proto je zaváděn pojem název **ulice** (veřejného prostranství)

Registr ulic je spravován jednotlivými obcemi a nese obvykle vedle jejich plného názvu i název zkrácený, používaný při běžném psaní adresy – kupř.

Botanická
Konečného nám. [ěští]
nám.[ěští] Svobody
Táborského náměstí.[eží]

Oba názvy musejí být jednoznačné v rámci obce.

Každé stavbě je přiřazena jedna nebo několik ulic (nárožní stavby). Adresu pak lze psát ve tvaru

obec [-část obce] [ulice] [druh číslování] číslo stavby, kupř.

Slavkov, Brněnská 248 ... vynechána část obce a druh číslování – implicitně jde o číslo popisné
Brno-Komín, Vrbenského čp 715
Brno-Bystrc čp 555 ... vynechána ulice, neboť chata s číslem evidenčním 555 na žádné ulici neleží
(část obce zapisujeme jejím názvem jednoznačným v rámci obce, nikoliv nic neříkajícím kódem)

To stačí pro městyse a menší města, ve velkých městech budeme na ulici hledat číslo popisné dlouho. Proto je pro účel adresy přidělováno stavbám resp. jednotlivým vchodům do nich **číslo orientační**. Dostáváme se tak k adrese, běžné kupř. v Brně, zapisované ve tvaru

obec, ulice číslo orientační

kupř.

Brno, Botanická 68a
Brno, Táborského náměstí. 3
Brno, nám. Svobody 4

Tvorba orientačních čísel je podřízena vžitým pravidlům:

- číslování probíhá průběžně směrem ven z města,
- vlevo jsou čísla lichá, vpravo sudá
- náměstí jsou číslována do kruhu

- při vložení nového čísla je doplňováno písmeno – kupř. 68a
- při zrušení čísla vzniká díra

Když tedy vidím adresu Brno, Botanická 68a, vím že to bude zhruba 35. dům od začátku ulice Botanická ve směru od města, na pravé straně. Bude to stavba novější, vložená mezi čísla 68 a 70.

Z celostátního pohledu tak (decentralizovaně v jednotlivých městech) vzniká entita **registr adres** se strukturou

REGISTR ADRES

obec

ulice – plný a zkrácený název

orientační číslo (normalizované!)

typ adresy: H hlavní, V vedlejší(další vchod)

stavba:

část obce druh číslování

číslo stavby

Datový model registru adres:

n adres : 1 stavba

=> PK registru adres: obec ulice orientační číslo

odpovídá sémantice *adresa = vchod do objektu*

Typ: H = *hlavní adresa*, V vedlejší vchody,

hlavní adresa využívána pro jednoznačnou identifikaci stavby adresou v dalších entitách (pasporty domů, bytů, nájemníci ap.)

Označení stavby tabulkou:

Brno:

Orientační číslo: jedinečná s názvem ulice

- červená na bílé = standardní směr číslování
- modrá na bílé = opačný směr číslování; okrajová části byly dříve samostatnými obcemi, jejich střed byl jinde a směr zůstal zachován

Identifikace stavby: jedinečná, obsahující část obce (v Brně název katastrálního území) + číslo stavby

- bílá na černé = stavba s číslem popisným
- zelená na bílé = stavba s číslem evidenčním

Každá stavba s číslem popisným má přiřazenu adresu s orientačním číslem

hrad Špilberk

hrad Veveří

přehrada – ulice Rakovecká

Ke **spojení obou variant** – s *orientačním číslem* nebo bez něj by stačilo zavést pojem

uliční číslo ::= { orientační číslo | číslo popisné – v obcích kde není přidělováno číslo orientační}

a adresu zapisovat ve tvaru

obec [-část obce] {,ulice uliční číslo | druh číslování číslo stavby}

Vzhledem k nejednoznačnosti názvu obce (je jednoznačný jen v rámci okresu – viz 2.7) musíme ještě určení obce rozšířit na tvar

obec ::= název obce [okr. název okresu]

a uvádět název okresu všude tam, kde není název obce jednoznačný.

Příklady.

Lhota okr. Rychnov nad Kněžnou čp 150	... <i>Lhota není jednoznačná a nemá ulice</i>
Slavkov, Brněnská 248	... <i>Slavkov nemá čísla orientační, uličním číslem je číslo popisné</i>
Brno-Bystrc čp 15	... <i>místo adresy s ulicí použito čp v části obce Bystrc</i>
Brno, Přehradní 11	... <i>ulice s číslem orientačním</i>
Brno-Ponava čp 1041	... <i>místo adresy s ulicí použito čp v části obce Ponava</i>
Brno, Botanická 68a	... <i>ulice s číslem orientačním</i>
Brno-Bystrc čp 511	... <i>adresa chaty na přehradě v části obce (katastrálním území) Bystrc</i>

Poznámky.

1. Při zápisu adresy na obálky je označení obce přesouváno za adresu stavby, což je ale z informatického pohledu nelogické - už z důvodu validace je lépe identifikaci postupně zpřesňovat. Přehození údajů při prezentaci adresy ale nečiní žádný problém.
2. Identifikace adresy stavby vede alternativně do registru adres (je-li použito číslo uliční) nebo registru staveb. S tím musí implementace i odpovídající datový model počítat. *Jak byste to v návrhu svého IS řešili?*
3. V adrese stavby je uváděno ještě tzv. **poštovní směrovací číslo PSČ**. To určuje doručovací poštu pro případ zpracování adresy stavby Českou poštou. PSČ je obecně funkcí adresy stavby (až na *individuální PSČ organizací!*). Z čistě informatického hlediska je to údaj redundantní, sémanticky zahrnuje určení okresu a dokonce i kraje, nikoliv však ale vždy obec. Přiřazení PSČ adresám staveb je součástí již zmíněného registru **UIR-ADR**.

Popsaný zápis adresy stavby

- vylučující zápis redundantních údajů se zachováním jednoznačnosti,
- minimalizující rozsah zápisu,
- přesto dostatečně orientující při lokalizaci objektu pomocí známých pojmů
- **dodržující dosavadní zvyklosti**

nebyl převzat do stávající formy zápisu adresy v ČR.

Místo toho je adresa zapisována ve zbytečně komplikovaném a matoucím tvaru (dle zápisu v občanském průkazu)

Brno-Bystrc, Bystrc Přehradní 15/11

Kde první „Bystrc“ je název části obce, druhá „Bystrc“ je název městské části, 15 je číslo popisné, 11 číslo orientační.

Smysluplnost tohoto zápisu posuďte sami.

Poznámka. Všimněte si někdy tabulek na stavbách Praze

- identifikace stavby: jedinečná, velká, bílá na červené obsahující část obce (i zde katastrální území) + číslo popisné
- číslo orientační: malá modrá obsahující jen číslo

Uvádět v adrese číslo popisné tam, kde je přiřazeno číslo orientační, má opodstatnění jen tehdy, pokud ulice s číslem orientačním neidentifikuje jednoznačně stavbu. To je možné jen tehdy, pokud datový model registru adres je

n staveb : m adres

což odpovídá sémantice adresa = vjezd do areálu s několika stavbami

nebo pokud orientační čísla nejsou přidělena všem stavbám. Jinak spíše orientaci mate.

Hlavní nevýhoda vnější identifikace stavby její adresou:

ADRESA NENÍ ODOLNÁ PROTI POLITICKÝM PŘEVROTŮM

neboť ulice se obvykle jmenují po politicky angažovaných osobách a jejich odkaz se v průběhu času dramaticky mění (Masaryk-Lenin).

Ideálním řešením je Londýnský model

ulice == část obce jejíž název se nemění a je místopisný

číslo popisné == číslo orientační

Příklad

Downing street 10 ... adresa se stává symbolem (logem) stavby

11 POŠTOVNÍ ADRESA

Definice dle norem ISSS (citace):

Adresa je uspořádaná kombinace prostorových identifikátorů standardních prvků prostorové identifikace a některých dalších doplňkových datových prvků, která umožňuje jevy, události, osoby a prvky jednoznačně identifikovat v prostoru ČR a případně i kontrolovat

Prostorový identifikátor je takový identifikátor prostorového prvku, který jej v prostoru určuje nepřímo – např. jeho název, významové nebo bezvýznamové číselné určení (kód, číslo), nebo přímo – souřadnicové určení.

....

Adresa může být

- vstupní při importu do IS,
- výstupní při zápisu a prezentaci v IS,
- předávací při exportu z IS,
- **poštovní** dle ČSN ISO 11180 z r. 1993,
- **doručovací** == adresa místa doručení z poštovní adresy (obvykle adresa stavby).

Poštovní adresa dle normy ČSN ISO 11180

Strukturovaný soubor přesných a úplných informací, na jejichž základě lze určitou zásilku přepravovat a doručit adresátovi, aniž by bylo zapotřebí hledání a aniž by docházelo k jakýmkoliv pochybám.

Důsledek: Poštovní adresa zahrnuje jak subjekt (adresáta) tak objekt (doručovací adresa - obvykle místo jeho pobytu tj. adresa stavby ve smyslu kap. 10).

11. 1 Obsah normy ČSN ISO 11180

Zabývá se spíše tiskem obálky...umístěním adresy na obálku než její strukturou a obsahem.

Zápis adresy má max. 6 řádků == výsledek dotazovací akce Světové poštovní unie
Počet znaků na řádek max. 30 – v základní šířkové rozteči

Z hlediska struktury je hlavním pojmem **adresový prvek**. Ty se liší dle typu subjektu

Určení subjektu typu F - **fyzická osoba** obsahuje tyto adresové prvky (v normě použit pojem *jednotlivec*)

F1. titul adresáta;

F2. jména (křestní, příjmení, atribut jména);

F3. profese, funkce, nositel adresy;

F4. odevzdací místo (druh a název ulice, bloku, vchodu, podlaží, okres nebo městská čtvrť, obec, poštovní příhrádka, poste restante);

F5. poštovní kód nebo PSČ, místo, jméno dodací pošty;

F6. jméno území nebo provincie (správní jednotky, oblasti) a/nebo země.

Určení subjektu typu J - **jiná osoba** obsahuje tyto adresové prvky (v normě termín *právní subjekt*) :

J1. jméno nebo oficiálně užívaná zkratka organizace;

J2. druh činnosti nebo výrobků;

J3. odbor nebo oddělení organizace;

dále stejné – F4, F5, F6

Pořadí jen doporučené

Zkratky za účelem snížení počtu znaků v souladu se zvyklostmi země

Dále norma obsahuje už jen víceméně **nezávazné příklady**.

F1

pan, paní, slečna, Dr., Monsignore, Jeho svatost, Jeho excelence,

Její královská výsost

Pozn.: nerozlišuje tituly a oslovení

F2

křestní nebo přezdívky

Jan, Michal, Jaroušek, Mirek, Eduard Zpovědník

příjmení

jmenný atribut

st., ml., III

Poznámka Karel IV by bylo správným obsahem F2

F3

povolání: konkrétní profese, představující obživu, např. zemědělský inženýr, právník, notář, učitel, pediatr

úloha: předseda vlády, soudce, zástupce firmy, obchodní přidělenec
nositel adresy:
vztah k jinému subjektu, ubytování u jiného
c/o Asea Brown Boveri
c/o rodina Tůmova

F4 odevzdací místo (*citují*):
typ veřejného prostředí – bulvár, třída, ulice, areál, náměstí

J1 jméno nebo oficiálně užívaná zkratka organizace
- způsob označení společnosti, organizace nebo firmy kombinací jmen společníků nebo uvedením jednoho z nich a následujícím uvedením úředního názvu, např.

Nový a Klásek s. s r.o.
Karel Nový a spol.
Cestovní kancelář Slunce
Kodak s. s r.o.

- výrobky jako název
Staviva s. s r.o.

- zkratka
Unesco

- symbol, chráněný název
Hoover Ltd

J2 druh činnosti nebo výrobků

- činnost
konkrétní činnost organizace, např.
Dopravní projektování
Společnost pro správu církevního majetku
- výrobky k nimž se vztahuje činnost např.
Velkoobchod střížním zbožím
Výroba kancelářských potřeb

J3 odbor nebo oddělení organizace
jakékoliv označení konkrétní činnosti např..

Oddělení zahraničního obchodu
Odbor barevných kovů
Sektor poštovní technologie

Příklady:

Paní
Hana Malá
Žitná 10
384 11 Netolice

Karel Zlámal
u Jana Nováka
Na Žertvách 10
180 00 Praha 8-Libeň

Pan
Jaroslav Veselý

poste restante
312 00 PLZEŇ 12

Česká obchodní a průmyslová komora
odbor zahraničních styků
Argentinská 38
170 00 PRAHA 7

Závěry.

Definice ISSS příliš široká

Definice v normě ISO řeší jak psát adresu "tužkou". Je zcela nepoužitelná pro návrh IS, který musí řešit otázky typu

- vnitřní uložení adresy
- editace (pořízení) záznamu o adrese
- vztah k dalším registrům (stavby, adresy, obce, subjekty ap.)
- vnější prezentace adresy na základě evidovaných, strukturovaných dat (kupř. na obálce)

12 STRUKTUROVANÁ NEMOVITOST

Donedávna platilo: *Nemovitost je z hlediska vlastnictví nejmenší, dále nedělitelný (nestrukturovaný) celek. Spoluvlastnictví se vztahuje ke každé pídi půdy, cihle, ... molekule, atomu.....* Dokonce to platilo i pro stavbu i pozemek – pozemek byl součástí stavby.

Zavedením pojmu **osobní vlastnictví k bytu** byla porušena i tato zásada a vzniká komplikovaný pojem „**strukturovaná nemovitost**“.

Poznámka. Doposud bylo možno právo k užívání bytu evidovat pouze jako omezení vlastnického práva – břemeno. pro uživatele, ke stavbě.

Jako obvykle, rodil se tento pojem „legislativní smršť“ (zákonodárci se to postupně učili a „ladili“ to):

Zákony:

72/1994

273/1994

280/1996

97/1999

103/2000

229/2001

451/2001

437/2003

Nařízení vlády

332/2000

371/2004

.....

Vsuvka ke stavu práva v ČR.

Poněvadž platí zásada „**Neznalost zákona neomlouvá**“ měl by zároveň platit princip:

Zákony musí být srozumitelné každému člověku, nebo alespoň člověku středoškolsky vzdělanému.

To dnes absolutně neplatí, v zákonech se nevyzná ani profesionál, pokud nemá k dispozici specializovaný IS. V nedávné době dokonce ústavní soud zrušil rozsudek z důvodu, že obviněný nemohl mít znalost zákona který porušil

Tak jako informatik nemůže ladit programy v rutinním provozu, neměl by ani zákonodárce ladit své zákony až po uvedení v platnost.

Postup vzniku strukturované nemovitosti.

0. Výchozí stav

stavba S leží na parcele P a obě nemovitosti mají vlastníka V obsahuje společné prostory SP a bytové jednotky BJ1, BJ2, ...

1. Vyčlenění bytových jednotek

vlastník V vyčlení společné plochy a bytové jednotky a zapíše je do katastru, včetně podlahové plochy (to vede k dalším entitám, které jsme při výkladu obsahu SPI nepopisovali)

2. Objevuje se alespoň jeden vlastník Vi bytové jednotky B Ji různý od V

vlastník V vkládá do katastru spoluvlastnický podíl k parcele P a společným plochám SP v poměru podlahové plochy B Ji zároveň vkládá do katastru vlastnictví subjektu Vi k bytové jednotce B Ji a vlastnictví své k ke zbylým bytovým jednotkám.

Vzniká strukturovaná nemovitost, vlastník původní nemovitosti zaniká a bytová jednotka B Ji přechází do osobního vlastnictví vlastníka Vi.

3. Vznik společenství vlastníků

vznikem strukturované nemovitosti **automaticky** vzniká právnická osoba **Společenství vlastníků bytových jednotek** řídicí se stanovami dle nařízení vlády 371/2004 („aby se nemohli mezi sebou moc hádat“)

to mj. musí ustanovit správce SP a P (může jím být samo)

Poznámka. Novela 103/2000 omezila tento automatický vznik na min. 5 jednotek a min. 3 vlastníci.

4. Společenství vlastníků se sejde a hlasováním dle stanov původních upravuje své stanovy

5. Přijímání nových vlastníků bytových jednotek do společenství – dle platných stanov

Alternativní postup

Alternativním postupem k tomuto „rozbití“ nemovitosti na byty je postupovat standardně:

1. K celé nemovitosti (parcele i stavbě) zapsat spoluvlastnictví v poměru bytových ploch

2. Užívání k bytu zapsat jako omezení vlastnického práva

Srovnání obou postupů

Bytová družstva i obce používají k převodu bytů původním nájemcům obou postupů. „Klasický“ spoluvlastnický postup je jednodušší, nemusí vznikat žádný nový subjekt, správcovství může vykonávat dle smlouvy původní vlastník nebo kdokoliv jiný. Nic ovšem neupravuje vztahy mezi spoluvlastníky – mohou se mezi sebou dohadovat jak si zámánou, čemuž se „implicitní“ stanovy“ 341/2004 snaží zabránit. Rozdíl je i při ručení na půjčku – bytem v osobním vlastnictví může vlastník ručit bez souhlasu ostatních, k ručení podílem na společném vlastnictví nemovitosti lze ručit pouze se souhlasem ostatních spoluvlastníků. Oba dva postupy jsou snadno převoditelné – poměrně snadno lze převést jeden v druhý.

Poznámka. Novela 103/2000 rozsáhle upravila vztahy ve společenství. Zároveň definovala „komponenty“ společných, spoluvlastněných částí nemovitosti. Patří sem mj.

- základy,
- střecha,
- hlavní svislé a vodorovné konstrukce,
- schodiště,
- chodby,
- vchody,
- sušárny,
- kotelny,
- komíny,
- veškeré rozvody,
- příslušenství nemovitosti jako další drobné stavby, vybavení prádelny, kotelny atd.